

ขอคารวะและเชิดชูผู้มีคุณูปการในวิชาชีพสัตวแพทย์ไทย โดยขอเสนอบทความที่แสดงบรรยากาศการทำงานของสัตวแพทย์รุ่นบุกเบิกของไทยยุคก่อนมีกรมปศุสัตว์ของ นายอาร์.พี. โยนส์ ที่ปรึกษากระทรวงเกษตรธิการ

มีข้อที่พึงสังเกตว่าในขณะที่ท่านเขียนบทความนี้ (พ.ศ.๒๔๗๕) อยู่ในช่วงดำเนินการปราบโรค รินเคอร์เปสต์ และ โรคก็ยังไม่สงบในขณะนั้น บทความนี้จึงมิใช่การเขียนหลังจากเกิดผลสำเร็จแล้ว สิ่งที่น่าประหลาดในบทความ จึงมายืนยันเอาถึงความถูกต้องในภายหลัง นอกจากนั้นแล้วที่น่าสนใจก็คือ ในขณะที่ท่านทำงานก็ไม่มีกฎหมายรองรับกล่าวคือ ก่อนมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรคระบาด ปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ พ.ศ.๒๔๗๔ อีกทั้งกรมปศุสัตว์ก็ยังไม่สถาปนาขึ้น โดยทั้งแผนกรักษาสัตว์ ตลอดจน แผนกทำเหมืองและวัคซีนก็ยังอยู่ภายใต้กองสัตวกรรม กรมตรวจจักษุกรรม กระทรวงเกษตรธิการ อีกด้วย /. ผู้เขียน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี

โรครินเคอร์เปสต์ในสยาม

ของ

นาย อาร์.พี. โยนส์

(จากวารสารกสิกร ปีที่ ๕ พ.ศ.๒๔๗๕ หน้า ๒๐๗-๒๑๔)

ข้าพเจ้ายังมีได้รับเรื่องราวอย่างหนึ่งอย่างใดที่แสดงว่า โรครินเคอร์เปสต์ได้เริ่มเกิดขึ้นในประเทศสยามเป็นเวลาช้านานเพียงใดแล้ว เป็นแต่ได้ทราบว่ามีโรคนี้ได้มีอยู่ในทวีปเอเชียตอนกลางตั้งแต่สมัยยุคศตวรรษที่ ๑๖ และได้ระบาดแผ่ไพศาลไปทั่วอาณาเขตอันกว้างใหญ่ของโลกอาศัยความร่วมมือเพียรร่วมมือกันกำจัด โรคนี้ประการหนึ่ง และการตั้งพระราชกำหนดกฎหมายป้องกัน โรคระบาดขึ้นอีกประการหนึ่ง บรรดาประเทศต่าง ๆ ในยุโรปและแอฟริกาซึ่งเคยถูกรโรครินเคอร์เปสต์รุกรานมาแล้ว จึงได้กลับรูดพันจากพยาธิภัยและเลวร้ายระเบียบการคุ้มครองไว้เป็นบรรทัดฐาน มิให้โรคนี้กลับเกิดติดต่อกันตามประเทศเหล่านั้น ได้อีก.

ตามความรู้ของเราในทางพงศาวดารแห่ง โรคระบาดประกอบด้วยภูมิศาสตร์แสดงฐานที่ตั้งแห่งประเทศสยาม เราพอสันนิษฐานได้ว่า ราชอาณาจักรนี้ได้ถูก โรคระบาดรุกรานเนื่อง ๆ มาหลายร้อยปีแล้ว จะมียุคใดหรือสมัยใดที่ประเทศสยามพ้นจากความเบียดเบียนของ โรคระบาดได้บ้างในระหว่างเวลา ๒๐๐๐ ปี ก็ยังเป็นที่ยสงสัยอยู่.

การเบียดเบียนของโรคซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความขัดข้องขึ้นในสมัยก่อน เมื่อครั้งยังไม่มีไร่นากว้างใหญ่ไพศาล และตลาดการค้าก็มีแพร่หลายนักนั้น คงมีสำคัญเท่ากับสมัยนี้ การคมนาคมของประเทศสยามได้ขยายตัวออกไปโดยรวดเร็ว เช่นทางรถไฟได้จัดสร้างขึ้นทั่วทุกทิศ และตัดถนนเชื่อมทางรถไฟเหล่านี้เพื่อให้มีการไปมาถึงรถไฟได้สะดวกขึ้น ที่ดินซึ่งเดิมเคยเป็นคอนคองพงป่าก็มีผู้มาหักร้างถางดากให้ราบเตียน ตกแต่งเป็นไร่นาสาโทพวีขึ้นเป็นลำดับ เมื่อการขนส่งโคไปสู่ท้องที่ต่าง ๆ มีผลรวดเร็วเพียงไร การแพร่หลายของโรครินเคอร์เปสต์ ก็ไปได้ไกลเพียงนั้น.

เรามีปัญหาที่จะต้องแก้เฉพาะแต่การแพร่หลายและการปราบ โรครินเคอร์เปสต์ในประเทศสยามอย่างเดียวยังต้องจัดการหาวิธีป้องกันมิให้โรคนี้ระบาดเข้าไปในประเทศที่ใกล้เคียงอีกด้วย เพราะเรามีการส่งสัตว์เป็นสินค้าออกจำหน่ายต่างประเทศเป็นจำนวนมากมิใช่น้อย คงมีตัวเลขแสดงไว้ดังต่อไปนี้.

- ค.ศ.๑๙๒๔ (พ.ศ.๒๔๗๑) กระบือ ๑๔,๑๖๑ ตัว เป็นราคา ๑,๑๓๗,๑๕๗ บาท
- ค.ศ.๑๙๒๔ (พ.ศ.๒๔๗๑) โค ๒๕,๑๔๖ ตัว เป็นราคา ๑,๔๕๑,๕๖๔ บาท
- ค.ศ.๑๙๒๔ (พ.ศ.๒๔๗๑) แกะและแพะ ๑,๕๗๗ ตัว เป็นราคา ๑๓,๒๑๔ บาท
- ค.ศ.๑๙๒๔ (พ.ศ.๒๔๗๑) สุกร ๗๐,๑๔๐ ตัว เป็นราคา ๒,๐๒๑,๓๕๕ บาท

เรามีด่านท่าเรือ ๔ แห่ง สำหรับบรรทุกสัตว์ออกไปจำหน่ายต่างประเทศเป็นเนื่องนิত্য และประเทศที่รับซื้อสัตว์ของเราโดยมากก็คือสหรัฐมาเลย์ และสเตรทส์เซดิลเมนต์ซึ่งเป็นประเทศที่ปราศจาก โรครินเคอร์เปสต์แล้ว.

เพื่อจะให้การค้าขนานนี้มีหลักฐานมั่นคงขึ้นจนเป็นที่ไว้นับถือใจแก่ประเทศที่รับซื้อโค กระบือของเราแล้ว จำเป็นจะต้องจัดการปราบ โรครินเคอร์เปสต์ให้ราบคาบลงโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ และคิดค้นแปลงแก้ไขหาวิธีป้องกัน โรคนี้ที่ได้ทำการระงับจนสงบลงแล้วมิให้กลับคืนเป็นขึ้นอีก ถ้ายังทำการเท่าที่กล่าวนี้มีได้หรือทำได้น้อยกว่านี้ยังหาพอเพียงแก่ความประสงค์ไม่.

โรคชนิดนี้บางทีก็มีอาการรุนแรงตั้งแต่ขั้นต้นแล้ว กระจับปี่เป็นสัตว์ที่แพ้โรคนี้น่ามาก เมื่อได้จับเป็นแล้วก็มีอาการหนักและมักถึงแก่ความตายเป็นจำนวนมากตั้งแต่ ๔๐ ถึง ๕๕ เปอร์เซ็นต์ แต่สำหรับโคย่อมมีอำนาจต้านทานโรคนี้โดยธรรมชาติมากกว่ากระจับปี่ อำนาจต้านทานโดยธรรมดานี้ก็มีมากน้อยต่างกันในส่วนตัวโคหรือในจำนวนโคที่อยู่ตามท้องที่เป็นแห่ง ๆ ไม่เหมือนกันไปทั้งหมดมิได้ สำหรับโคที่มีอำนาจต้านทานโรคโรคนี้โคโรนเคอร์เฟสท์อย่างสูงนั้น เมื่อเวลาป่วยเป็นโรคนี้มักมีอาการตามปรกติความร้อนขึ้นสูงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนอาการอย่างอื่นก็แสดงว่ามีโคร่อยากกินอาหาร และอยากนอนพักผ่อนมากกว่าธรรมดา เมื่อเวลาฟื้นไข้ก็ฟื้นได้โดยรวดเร็วเพราะเหตุที่อาการป่วยเป็นโรคโรคนี้โคโรนเคอร์เฟสท์ของโคมิไม่ชัดเจนดังนั้น จึงเป็นเหตุให้เรากักอยู่ในห่วงแห่งความสงสัยในอาการของโคบางตัวลเมื่อเวลาเกิดเป็นโรคนี้ขึ้นอย่างอ่อน ๆ กว่าจะทราบแน่ว่าเป็นโรคโรคนี้โคโรนเคอร์เฟสท์ก็ต่อเมื่อมันเจ็บหนักลงเสียแล้ว อาการป่วยของโคดังกล่าวนี้ถ้าเกิดขึ้นในจังหวัดตามมณฑลต่าง ๆ ก็ไม่เป็นเหตุปั่นป่วนในทางโครงการของเรามากนัก แต่มาเกิดความยุ่งยากขึ้นเมื่อได้พบโคป่วยในสถานี่ค่านักสัตว์ที่กรุงเทพฯ ซึ่งรวมฝูงกันอยู่กับโคอื่น ๆ ที่ส่งมาจากตำบลต่าง ๆ ทั่วประเทศสยาม มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐๐๐ เพื่อคอยบรรทุกเรือส่งไปยังประเทศที่ปราศจากโรคโรคนี้โคโรนเคอร์เฟสท์ เพราะฉะนั้นการตรวจอาการของโรคนี้จึงพาลร้ายให้เกิดขึ้น แต่ความจำเป็นที่ต้องตรวจโรคให้ถูกแน่นอนนี้ก็ต้องการเวลากักสัตว์ไว้ทำการสอบสวนชั่วคราว จึงเป็นเหตุให้การนำสัตว์ลงบรรทุกเรือไม่ได้รับผลแน่นอนเสมอไป.

ด้วยความมุ่งหมายต่อประโยชน์ของเศรษฐกิจในทางนี้ (คือการส่งสัตว์ออกจำหน่ายต่างประเทศ) หรือทางอื่นซึ่งประกอบด้วยสัตว์พาหนะ การกำจัดศัตรูของโรคให้หายขาดจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง นโยบายอันนี้ได้ดำริไว้แล้วและเพื่อให้ท่านทราบความพิสดาร จึงเห็นควรบรรยายถึงช่องทางที่โรคโรคนี้โคโรนเคอร์เฟสท์ลุกลามเข้ามาได้เป็นอาณาเขตอันกว้างใหญ่ และควรอธิบายถึงอุปสรรคซึ่งทำให้เราต้องสนใจถึงสันโดษ มิเฉพาะแต่ในประเทศของเราเท่านั้น ช้ายังอีกใจในหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเทศใกล้เคียงเนื่องด้วยโรคนี้อีก.

ประเทศสยามยังมีเส้นกันเขตแดนที่จะอธิบายได้จะแจ้งอยู่หลายแห่ง แห่งหนึ่งตรงที่แยกจากประเทศเขมรมีแม่น้ำสายใหญ่ขึ้นไว้เป็นระยะทางไกล และอีกแห่งหนึ่งแยกจากประเทศพม่าทางทิศเหนือตรงที่มีทิวเขาขึ้นไว้ แต่ตามชายอาณาเขตทิศใต้ทำให้ใช้ที่ก่อกำเนิดของโรคไม่.

ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศสยามนั้นเป็นท้องที่ที่ให้เกิดโรคโรคนี้โคโรนเคอร์เฟสท์ เพราะเป็นที่ตั้งแห่งการเลี้ยงและผสมโคกระจับปี่เป็นจำนวนมาก ทั้งเป็นที่สำหรับจำหน่ายสัตว์พาหนะเพื่อประโยชน์แก่การกสิกรรมสำหรับชาวนาที่ทำการเพาะปลูกข้าวในอาณาเขตมณฑลชั้นใน ซึ่งตั้งอยู่รอบกรุงเทพฯ พระมหานครนั้นด้วย.

ระวางวสันตฤดูการเคลื่อนที่ของสัตว์พาหนะเหล่านี้

นอกจากจะนำบรรทุกมาในรถไฟ

หรือค้อน ไล่มาตามทางหลวงที่เรียบร้อยแล้วก็มีจำนวนน้อย โดยจำกัดที่สุด แต่ครั้งสันเทศกาลฝนลงแล้วชาวนาในภาคอีสานนั้นก็พากันรวบรวมโคกระจับปี่บรรทุกที่จะขายได้เข้าเป็นฝูงใหญ่ ๆ แล้วพากันค้อนไล่เคียวทางมาตามท้องที่ ๆ มีการเพาะปลูกตลอดไป เข้าชนบทนี้ผ่านชนบทนั้นโดยประสงค์จะขายสัตว์ให้หมดสิ้นการค้อนสัตว์เคียวทางเที่ยวเร่ขาย โดยวิธีนี้กินเวลาหลายเดือนนับตั้งแต่เริ่มออกจากมณฑลภาคอีสานจนกระทั่งมาถึงปลายทางแถบคาบสมุทรภาคใต้อันปรากฏนามว่าตำบลหนองจอก แต่อย่างไรก็ดี การแลกเปลี่ยนซื้อขายโคกระจับปี่ของหมู่ชาวนาอันมีภูมิสำเนาอยู่รอบหนองจอกกับเหล่าเพื่อนบ้านอยู่ที่ทางใต้คือลงไปอีกนั้น แม้จะมีจำนวนไม่สู้มากนัก ก็ยังเป็นเหตุให้สัตว์พาหนะทางภาคอีสาน เคลื่อนที่ไกลลงไปทางมณฑลภาคใต้ได้ และบางทีถึงกับเลยลงไปสู่ตามท่าเรืออันเป็นที่สำคัญส่งโคไปยังประเทศสเตรตเจตแลนดและสหรัฐอเมริกาด้วย.

บรรดาฝูงสัตว์ซึ่งตอนโล่มาจากภาคอีสานนี้ อาจจะมีโรคริ้นเคอร์เพสต์ติดมาแล้ว แต่เมื่อเริ่มออกเคียวทาง หรือมีฉะนั้นก็มารับเชื้อที่แห่งหนึ่งแห่งใดในกลางทางก็ได้ เมื่อเกิด สัตว์ป่วยขึ้นในฝูงเจ้าของก็ปล่อยทิ้งไว้ตามข้างทาง เพราะฉะนั้นจึงมีทรากสัตว์ตายและสัตว์ที่ เจ็บจนตายทิ้งอยู่ข้างหลังตลอดทางมา เหตุนี้โรคจึงระบาดแผ่ไพศาลไปตามอาณาเขต อันกว้างใหญ่ เกิดเป็นผลพยาธิภัยแก่เหล่าสัตว์พาให้ยากจนลงเป็นอันมาก การที่มีโรค ริ้นเคอร์เพสต์รุกรานตามอาณาเขตที่ชาวนาเพาะปลูกเข้าทุกปีก็เพราะเหตุนี้เอง เมื่อท้องที่อัน ชั่วร้ายนี้ยังมีอยู่ตามใด โรคริ้นเคอร์เพสต์ก็มีรู้จักหายอยู่ตามนั้น เพราะชาวนาทางภาค อีสาน ได้นำสัตว์ที่ไม่แข็งแรงและประกอบด้วยเชื้อ โรคมาขายให้แก่ชาวนาในอาณาเขตที่ เพราะปลูกข้าว ชาวนาเหล่านี้ก็รับซื้อไว้ตามจำนวนที่ตนต้องการ แต่สัตว์ที่ซื้อไว้นี้ได้นำ เชื้อ โรคมาปล่อยให้แก่สัตว์ที่มีอยู่แล้วเดิมในท้องที่เหล่านั้น จึงพากันล้มตายเป็นจำนวนมาก โรคก็ไม่เว้นเวลาสิ้นทรากลงได้ พอสงบลงแล้วก็มีเชื้อเพิ่มเติมเข้ามาอีก วัตถุที่ประสงค์ของเรา ก็คือต้องทำลายท้องที่อันชั่วร้ายทางภาคอีสานนั้นเสียให้สิ้นเชิง

ตั้งแต่ข้าพเจ้าเข้ามารับราชการเป็นเวลา ๖ ปี แล้วแผนกรักษาสัตว์ยังมิได้รับความ บำรุงโดยเต็มมือ ทั้งเจ้าหน้าที่สำหรับใช้ราชการก็ยังมีไม่เพียงพอ เมื่อพิจารณาถึงสภาพการณ์ อันนี้แล้วเห็นว่าจะทำการอะไรอย่างออกหน้าออกตาลงไปทีเดียวยังไม่ได้ นอกจากเคีย นนโยบายในทางปราบปรามโรคให้ค่อยทวีความเข้มข้นขึ้นเป็นลำดับ.

เพราะฉะนั้นจึงได้ดำริเริ่มจัดการปราบ โรคขึ้นที่ปลายอาณาเขตประเทศสยามกับ จีนแดนสหรัษฎมลายูติดต่อกัน เพราะเหตุการณ์ก็อำนวยความสะดวกให้ และสหรัษฎมลายูเล่า ก็เป็นประเทศที่ปราศจาก โรคชนิดนี้ เราใครจะทำการป้องกันมิให้โรคล่องล้าไปถึงได้ ด้วยแต่เดิมมาเราต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการที่โรคเคยเกิดขึ้นตามอาณาเขตเหล่านั้นเป็น ครั้งคราว กับอีกสถานหนึ่งเมื่อท้องที่เหล่านี้บริสุทธิ์สะอาดปราศจาก โรคแล้ว เราจะได้ ตั้งหน้ากวาด โรคขึ้นมาทางฝ่ายเหนือด้านเดียว โดยมีต้องเกรงว่าจะมีเกิดลุกลามขึ้นข้างหลัง อีกได้.

เราได้ตั้งชุมนุมกองปราบ โรคของเราขึ้นทางชายแดนภาคใต้และสัตว์แพทย์ทั้งหมด ได้รับคำสั่งให้ออกเคียวหน้าเข้ามา ถ้าพบมีโรคเป็นอยู่ที่ใดก็ให้กำจัดเสียจงสิ้น อนึ่งจำนวน สัตว์แพทย์มีไม่พอกับความต้องการที่จะจัดวางไว้คอยป้องกัน ในอาณาเขตที่ล้าง โรคแล้ว มิให้เกิดขึ้นอีกได้ จึงต้องดำเนินนโยบายประกาศห้ามโคในท้องที่อื่น ๆ มิให้ผู้ใดนำล่องล้า ลงไปเลย ในทางปฏิบัติการดังกล่าวนี้ขอให้เป็นที่เข้าใจไว้ด้วยว่าเราไม่มีกฎหมายหรือ พระราชบัญญัติสำหรับช่วยเหลือมิได้

จุดที่หมายแห่งกองทัพล่าสัตว์แพทย์กองน้อย ๆ ของเรามุ่งหน้าเคียวขวานมาทางทิศเหนือ ก็คือจังหวัดชุมพร เป็นจังหวัดซึ่งตั้งอยู่ในคาบสมุทรตรงที่แคบที่สุด การปราบ โรคค่อนนี้สิ้นเวลา สองปีจึงสำเร็จ คือ ค.ศ. ๑๙๒๗ (พ.ศ. ๒๔๗๐) งานก็เสร็จสิ้นเห็นประจักษ์ตามนโยบายขั้นแรก ของเรา ตั้งแต่นั้นมาก็มิได้มีโรคริ้นเคอร์เพสต์เกิดขึ้นตามท้องที่ ๆ กล่าวมาแล้วนี้อีกเลย ด้วยความพยายามทำการปราบ โรคในขั้นต้นดังนี้ เราจึงสามารถคุ้มครองโคกระบือประมาณ สองล้านให้พ้นจากพยาธิภัย และอำนวยความสะดวกประโยชน์ให้แก่สัตว์และผู้ถืออาชีพทางเลี้ยงสัตว์ ในอาณาเขตเหล่านั้นอย่างราบรื่น

เมื่อได้ทำการชำระล้าง โรคจนเนื้อที่ทางอาณาเขตที่บกมิได้สะอาดแล้ว ก็ได้ขยาย การงานแผ่ขึ้นมาทางภาคเหนือและตั้งค่ายลหนึ่งไว้เป็นค่านักสัตว์ ถ้าปรากฏว่ามีโรค ริ้นเคอร์เพสต์เกิดขึ้น จะได้มีเวลาทำการป้องกันถนัดมิทันให้โรคล่องเล็ดลงไปถึงสายชุมพรได้ และตามความจริงค่ายลที่ตั้งเป็นค่านักสัตว์นี้ก็มีโรคเกิดขึ้นถึงสามปีแล้ว ในการชุมนุมสัตว์แพทย์ที่ตามมณฑลบกมิได้เพื่อปราบ โรคดังกล่าวมาแล้ว เราจำเป็นต้องทอดทิ้งอาณาเขตภาคอื่น ๆ ให้เป็นเหยื่อของโรคร้ายนี้ชั่วคราว ความดำริอันนี้แม้จะดู ไม่สู้งาม ก็มีได้ก่อความยุ่งยากแก่ชาวนาให้ทวีขึ้นอีก เพราะแต่เดิม ๆ มากการระงับโรคได้ส่ง สัตว์แพทย์ให้แยกย้ายกันไปต่างคนต่างทำ เป็นเหตุให้ขาดกำลังในทางวางระเบียบติดต่อกัน จึงหาได้รับผลดีโดยถาวรแท้ไม่

ตาม โครงการขั้นที่สองของเราก็คือจะกวาดล้าง โรคตั้งแต่เหนือชุมพรขึ้นมาตลอดทาง รวมทั้งท้องที่ที่ทำการกลกิรรมแล้วด้วย แล้วจะได้ทั่วกัน โรคไว้แต่ในภาคอีสานให้แน่นอนนา แต่ส่วนเดียวเท่านั้น

ต่อมาทางราชการชั้นสูงได้พิจารณาถึงแผนรักษาสัตว์ซึ่งเป็นแผนเล็กและมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับประกอบกิจการแต่เพียงจำกัดนั้น เห็นว่าต่อไปภายหน้าควรต้องดัดแปลงแก้ไขวิธีการให้กว้างขวางขึ้น จึงควรเพิ่มคนและเงินงบประมาณสำหรับแผนนี้ให้พอแก่ความ ต้องการ ฝ่ายรัฐบาลก็เห็นชอบด้วย อนุญาตยอมให้เพิ่มเจ้าหน้าที่ในแผนนี้ ซึ่งเดิมมีอยู่ ๔๐ คน ขึ้นเป็น ๑๐๑ คน และกะงบประมาณเงินไว้ให้จำนวนหนึ่งสำหรับบำรุงทุ่งนาที่จะสร้างโรคทำซีรั่มโรคเฮอร์เพสขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้จะให้มียุทธวิธีป้องกันโรคระบาดสัตว์พาหนะและปศุสัตว์ประกาศออกใช้โดยไม่ช้า ซึ่งจะเป็นเครื่องส่งเสริมเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจในการแยกกักสัตว์ป่วย และสำหรับบังคับเจ้าของในการฉีดยาแก่สัตว์เพื่อป้องกันโรคระบาดด้วย

เป็นที่เชื่อได้ว่าการปราบโรคตามมณฑลชั้นใน ซึ่งมีอาณาเขตล้อมรอบกรุงเทพฯ นั้น จะไม่มีอะไรเป็นอุปสรรคใหญ่หลวงนักใช้เวลาเพียงปีเดียวก็พอชำระล้างอาณาเขตเหล่านี้ให้หมดมลทินสิ้นเชื้อโรคได้ ต่อจากนั้นเราจะได้เริ่มลงมือกำจัดโรคทางภาคอีสาน ซึ่งเป็นท้องที่อันประกอบด้วยความลำบากหลายประการ.

ในระหว่างอาณาเขตภาคอีสานกับมณฑลชั้นในนั้นมีทิวเขาตั้งสกัดอยู่ และตามบริเวณรอบทิวเขานี้เป็นป่าใหญ่โดยมาก มีทางป่าสำหรับโคเคียวมาข้างใต้จนเข้าทางหลวงที่เรียบร้อยแล้ว แต่ตามทางป่าเหล่านั้นจะต้องผ่านทิวเขาเข้ามาทุกสาย ความมุ่งหมายของเราจึงคิดจะจัดตั้งด่านกักสัตว์ขึ้นตามทิวเขาปากทางเหล่านี้ เพื่อตรวจสัตว์ที่จะผ่านเข้ามา หรือถ้าจำเป็นก็กักเอาไว้ทำการสอบสวนก่อนการฉีดยาขึ้นแก่โคและกระบือเพื่อป้องกันโรค เฮอร์เพสเสปติกซีเมียหรือโรคบาร์โบนก็จะได้จัดทำ ณ ที่นี้ ดังนั้นการป้องกันโรคร้ายทั้งสองชนิดมิให้เกิดแก่โคและกระบือก็จะมีผลขึ้น.

ส่วนภายในท้องที่ภาคอีสานนี้ เราตั้งใจจะรวบรวมบรรดาสัตว์แพทย์ที่มีอยู่ แล้วยกกองเข้าทำการล้อมระดมกันล้างโรคเสียให้สิ้นเชิง.

นโยบายขั้นที่สามสำหรับทำการปราบโรคนั้น จะได้เริ่มทางปลายอาณาเขตภาคอุดร ซึ่งหวังว่าจะมีโรคประสพอุปสรรคมากนัก.

ควรจะรู้สึกไว้ด้วยว่า ถ้าประเทศสยามจะทำการปราบโรคไป (..... คั้นฉับไม่สมบูรณ์.....) การขนส่งแวกซ์ขึ้นของเขาคงต้องเอาเข้าไปในน้ำแข็ง เพราะถ้าเอาไว้ในห้องที่มีอากาศอบอุ่นเพียง ๒๔ ชั่วโมง แวกซ์ขึ้นนี้ก็หมดฤทธิ์ไป แวกซ์ขึ้นของโคเนนย์จะเก็บไว้ในที่น้ำแข็งซึ่งมีความเย็น ๕ องศาเซลเซียส (๕ °C) ได้ ๗ วัน โดยมีให้ฤทธิ์ของแวกซ์ขึ้นเสื่อมทรมลงแม้แต่น้อยและถ้าจะเก็บไว้ในห้องมืดซึ่งมีอากาศอบอุ่น ก็จะอยู่ได้อย่างน้อยที่สุด ๕ วัน โดยไม่ลดฤทธิ์เลย ความเสื่อมฤทธิ์ของแวกซ์ขึ้นอันเนื่องด้วย การเก็บงานนี้เป็นปัญหาสำคัญสำหรับที่จะนำมาใช้ในท้องที่บางแห่งของประเทศสยาม.

แต่อย่างไรก็ดี วิธีให้อำนาจต้านทานโรค (immunity) ในตัวสัตว์หาเป็นปัญหาที่สำคัญนักไม่ เพราะการกำจัดตัวโรคให้ศูนย์สิ้นนั้น อยู่ที่การกระทำร่วมของประเทศใกล้เคียงซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกัน ถ้าคราวใดต่างประเทศต่างทำการปราบโรคไปโดยพลการ มิได้ปรองดองให้เข้ารูปเข้ารอยอันเดียวกันแล้ว คราวนั้นโรคก็จะคงมีอยู่กับเราต่อไป

หมายเหตุ ดร.อาร์.พี. โจนส์ (Dr.Robert Percy Jones,M.R.C.V.S.)

นายสัตวแพทย์ชาวอังกฤษ ท่านเปรียบเสมือน "บิดาของวงการสัตวแพทย์ไทย"

- รัฐบาลไทยได้จ้าง Dr. R.P. Jones เป็นที่ปรึกษาสัตวแพทย์ในกรมเพาะปลูก เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2466 ท่านรับราชการในตำแหน่งที่ปรึกษายาวนานประมาณ 36 ปี
- เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนอบรมวิชาสัตวแพทย์ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2467
- สังกัดกระทรวงเกษตรธิการ มีนักเรียนสัตวแพทย์รวม 13 คน หนึ่งในนั้นมีชีวิตรับราชการก้าวหน้าได้เป็นถึงปลัดกระทรวง คือ ขุนวิจิตรพาหนการ
- ท่านริเริ่มจัดสร้างสถานวิทยาศาสตร์ที่คงพญาเย็น ตำบลปากช่อง อำเภอสีคิ้ว จ.นครราชสีมา เป็นสถานที่ผลิตวัคซีนและซีรั่มสำหรับป้องกัน โรคระบาดสัตว์
- เป็นผู้เสนอแนะแนวโครงการปราบ โรคเฮอร์เพส เจนสามารถปราบโรคได้อย่างเด็ดขาดในปี พ.ศ.2492
- เป็นผู้ริเริ่มวางระเบียบปฏิบัติในการส่งสัตว์ไปค้าต่างประเทศ
- ท่านได้จัดตั้งสมาคมส่งเสริมสัตวแพทย์ขึ้นเพื่อเป็นท้องปฏิบัติการฝึกสอนภาคปฏิบัติแก่นักเรียนสัตวแพทย์ และออกทำการฉีดยาป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าแก่สุนัขเลี้ยงของชาวบ้านในพระนครและธนบุรี เป็นเวลาแรมปี ก่อนที่เทศบาลจะรับไปดำเนินการ
- ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประมาภรณ์มงกุฎไทย (ชั้นหนึ่ง) และจบชีวิตของท่านในเมืองไทยด้วยโรคกระเพาะอาหาร ในวันที่ 7 ตุลาคม 2502 สิริอายุได้ 71 ปี

(อ้างจาก พลาเดช ศรีสุข, สำนักอบรมนักเรียนวิชาสัตวแพทย์ กรมปศุสัตว์ ที่ <http://th-th.facebook.com/photo.php?fbid=150124838367269&set=pu.143439182369168&type=1&theater>)

เจ้าของ: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปทุมธานี ซ.5 ถนนเจริญประดิษฐ์ อ.เมือง จ.ปทุมธานี 94000 โทร.073-335996

email no. pvlo_pni@dld.go.th.

ผู้เรียบเรียง : นายสัตวแพทย์บรรจง จงรักษ์วัฒนา

© สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ.2554 ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537

ลิขสิทธิ์สงวนเฉพาะการทำซ้ำเพื่อการแสวงหาผลกำไร โปรดอ้างอิงผู้จัดทำหากมีการนำไปเผยแพร่ต่อ